

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/218/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112225761
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8112225761.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcov: 1. Z. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Janouškova XX, 2. M., s. r. o., K., Z. XX proti žalovanému Z., s. r. o., H. J. X, K., zastúpeného JUDr. Ivetou Hrebenárovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Grešova 7, o neplatnosť právneho úkonu s prísl., o odvolaní žalobcov v 1.a 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 11. 12. 2014, č. k. 12C/167/2012-107 a proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 16. 03. 2015, č. k. 12C/167/2012-119 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Zrušuje uznesenie a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh na prerušenie konania zo dňa 05. 09. 2014, žalobu v časti o určenie neplatnosti právneho úkonu zamietol a konanie v časti odporovateľnosti právneho úkonu vylúčil na samostatné konanie, v ktorom sa rozhodne aj o trovách celého konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia poukázal súd prvej inštancie i na to, že žalobcovia sa vo vzťahu k žalovanému domáhajú neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, v zmysle ktorej nadobudol nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaný. Z obsahu skutkového stavu žaloby vychádza, že neplatnosť by malo vyvolať to, že došlo k jej uzatvoreniu v čase, keď predávajúci spoločnosť Z. s. r. o. mal v zmysle exekučného konania zakázať nakladať s nehnuteľnosťou a druhým dôvodom mala byť skutočnosť, že žalobcom vznikla škoda, ktorá by mala byť uspokojená z majetku, a to práve predmetnej nehnuteľnosti susediacej s nehnuteľnosťou žalobcu v 1.rade, pôvodne vo vlastníctve spoločnosti Z. s. r.o.. Súdu tak bolo zrejmé, že žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti právneho úkonu, a to kúpnej zmluvy, keď druhým výrokom žaloby sa domáhajú odporovateľnosti právneho úkonu. Pri rozhodovaní o určení neplatnosti kúpnej zmluvy, súd prvej inštancie vychádzal z právneho názoru, že žalobca o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy nemôže byť úspešný, ak nemožno prejednať jej neplatnosť so všetkými účastníkmi zmluvy. Účastníkmi konania musia byť všetci účastníci zmluvy, či už na strane žalobcov alebo žalovaných. V predmetnej veci bol ako účastník konania na žalovanej strane označený len kupujúci subjekt. Žalobou v sporovom konaní disponuje žalobca, ktorý určuje aj okruh žalovaných osôb. Nesprávne určenie okruhu účastníkov konania v sporovom konaní nemôže súd odstrániť z úradnej moci a nemôže o tomto nedostatku žalobcu ani poučiť v zmysle ust § 5 O. s. p.. Navyiac z výsledkov dokazovania súd vyvodil ten záver, že žaloba nie je podaná dôvodne, a to preto, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na takomto určení. Žalovaný subjekt Z. s. r. o. nie je právnym nástupcom spoločnosti Z. s. r. o., ale novým vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Zároveň nebol

povinným subjektom z rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/171/2009. Zákaz nakladať s nehnuteľnosťou mala povinná spoločnosť Z. s. r.o., ktorá však žalovaná nebola. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha, a teda žalobcov. Keďže táto povinnosť splnená nebola, žalobu súd prvej inštancie v tejto časti zamietol. Rovnako zamietol návrh žalobcov na prerušenie konania do doby skončenia konania Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/74/2011. V uvádzanom konaní sa vedie spor medzi účastníkmi o náhradu škody. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že tomuto návrhu na prerušenie konania nemožno vyhovieť. Bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti, ak by súd návrhu vyhovel, navyiac prípadný výsledok konania, na ktorý žalobcovia poukázali najmä vo vzťahu k neplatnosti právneho úkonu a skutkový základ uvedený v odôvodnení návrhu nemá žiaden právny význam pre toto prebiehajúce konanie. Preto uvedenému návrhu nevyhovel.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o vylúčení časti návrhu na samostatné konanie podali včas odvolanie žalobcovia v 1.a 2.rade, ktorí navrhli rozsudok v tejto časti zmeniť tak, aby žalobe bolo vyhovené. Majú za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie porušuje práva na spravodlivé konanie a súdnu ochranu žalobcov, nepovažujú ho za vecne správne, a preto žiadajú podanému odvolaniu vyhovieť v zmysle prezentovaného petitu. Uvádza, že súd prvej inštancie dvakrát pojednával bez prítomnosti žalobcov, aj keď v žiadosti o odročenie pojednávania žiadali, aby sa pojednávanie nevykonalo. O konaniach pojednávanií ich súd prvej inštancie neinformoval, ani nezaslal zápisnicu o týchto pojednávaniach. Poukazujú ďalej na obsah právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov vydaných v konaní sp. zn. 13C/199/2009, z ktorého vyplynula povinnosť vtedajšiemu vlastníkovi nehnuteľnosti a žalovanému spoločnosti Z. s. r. o. obnoviť pôvodný stav dodávky vody žalobcovi v 1.rade opravou prerušeného potrubia na parcele KNC XXXX, k. ú. K. a zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by obmedzil žalobcu v nerušenom užívaní vodovodnej prípojky s vodomernou šachtou, ako aj dodávky vody z nej. Tú vidia ďalší dôvod neplatnosti právneho úkonu, nakoľko uvádzanú povinnosť, aj keď o nej preukázateľne kupujúci Z. s. r. o. vedel (totožný vlastník a konateľ) neuviedli to v kúpnej zmluve ako záväzok plynúci z tohto rozsudku a ani nezabezpečili nasledovníctvo v podobe zmluvy, a to v čase prevodu nehnuteľnosti, s ktorou je vodovodná prípojka nerozlučne spätá. Majú za to, že takéto zavádzanie kupujúceho má za následok neplatnosť kúpnej zmluvy. Nesúhlasia s argumentáciou súdu prvej inštancie ohľadom tvrdenia o neunesení dôkazného bremena, či nepreukázaní naliehavého právneho záujmu. Pýtajú sa v čom môže byť väčší naliehavý právny záujem, ako keď vlastník nehnuteľnosti, žalobca v 1.rade a jeho nájomca - žalobca v 2.rade napriek existencii spomínaného právoplatného rozsudku nemôžu využívať nehnuteľnosť pre zmluvne nezabezpečenú dodávku vody, ktorá im bola aj do budúca priznaná v uvedenom rozsudku od predávajúceho Z. s. r. o., ktorá sa predajom dotknutej nehnuteľnosti a prevodom prípojky tejto povinnosti chcela zbaviť a tak obísť zákon, na čom sa podpísal aj konajúci súd v podobe vydania tohto rozsudku. Ak má byť dôvodom neúspechu žaloby to, že nie je účastníkom konania spoločnosť Z. s. r. o. so sídlom H.. J. X/G., K., tak na základe § 92 O. s. p. týmto žiadajú, aby súd pripustil vstup menovaného subjektu ako ďalšieho účastníka na strane žalovaného, a teda ako žalovaného v 2.rade, ale iba v súvislosti so žalobným nárokom o neplatnosť tohto právneho úkonu - kúpnej zmluvy.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov v 1.a 2.rade nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu, spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v zmysle zásad vyjadrených v ust. § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 185 CSP) a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozhodnutia o zamietnutí žaloby o neplatnosť právneho úkonu, keď v tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné pre absenciu dostatočných dôvodov a zároveň súd sa nezaoberal všetkými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie.

6. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobca v 1.rade je vlastníkom administratívnej budovy postavenej na parcele KNC XXXX/X vo výmere XXX m² zapísanej na LV č. XXXXX, k. ú. K. a žalobca v 2.rade je nájomcom tejto nehnuteľnosti. Žalovaný je vlastníkom susediacej nehnuteľnosti parcely KNC č. XXXX/X vo výmere XXX m² zapísanej na LV č. XXXXX, k. ú. K., ako aj stavby súp. č. XXXXX postavenej na parcele KNC XXXX/X. Žalovaný tieto nehnuteľnosti nadobudol od predchádzajúceho vlastníka Z. s. r. o., F.: XX XXX XXX, so sídlom H.. J. X/M., K. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 17. 05. 2012, keď vklad

vlastníckeho práva bol povolený dňa 18. 06. 2012. Je zrejmé, že vodovodná prípojka žalobcu bola so súhlasom vtedajšieho vlastníka pozemku KNC XXXX/X a KNC XXXX/X vedená cez tento pozemok a napojená z vodovodnej prípojky vtedajšieho vlastníka budovy stojacej na parcele KNC č. XXXX/X (I., štatutárnym zástupcom, ktorého bol Z. I. - štatutárny zástupca žalovaného, ako aj predchádzajúceho vlastníka spoločnosti Z. s. r. o. so sídlom v K.).

7. V konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 13C/199/2009 v spojení s konaním Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2010 bola pôvodnému vlastníkovi nehnuteľnosti zapísaných na LV č. XXXXX, k. ú. K., a to spoločnosti Z. s. r. o., so sídlom v K. uložená povinnosť obnoviť pôvodný stav dodávky vody žalobcovi v 1.rade opravou prerušeného potrubia na parcele č. KNC XXXX/X k. ú. K. zapísanej na LV č. XXXXX a zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by žalovaný Z. s. r. o., so sídlom v K. obmedzil žalobcu v nerušenom užívaní vodovodnej prípojky s vodomernou šachtou, ako aj dodávky vody z nej. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09. 11. 2010 a je zrejmé aj to, že v súvislosti s výkonom právoplatného a vykonateľného rozsudku vydaného v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 13C/199/2009 sa začalo aj exekučné konanie Exekútorským úradom súdneho exekútora JUDr. Radovana Ferenca (EX 3246/10) s tým, že na základe upovedomenia o začatí exekúcie sa zároveň zakázalo spoločnosti Z. s. r. o., so sídlom v K. nakladať s majetkom, ktorý v zmysle Exekučného poriadku podlieha exekúcií, okrem nakladania za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom na účet určený exekútorom.

8. Podľa ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Podľa ust. § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

10. Podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. v znení platnom do 30. 06. 2016 návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem.

11. Podľa ust. §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení je jednou z podmienok, aby bolo možné určovacej žalobe vyhovieť. Žalobca má pritom vo všeobecnosti právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu, ak by bez takéhoto určenia bolo ohrozené jeho právo alebo právny vzťah, na ktorom je zúčastnený, alebo ak by jeho právne postavenie sa stalo neistým. Určovacia žaloba je teda prostriedkom umožňujúcim poskytnutie ochrany právneho postavenia žalobcu skôr, než toto jeho postavenie bolo porušené, takže jej cieľom je poskytnutie preventívnej ochrany.

13. Žalobcovia naliehavý právny záujem na žiadanom určení odôvodňovali poukazom na okolnosti uzatvorenia namietanej kúpnej zmluvy, keď pôvodný vlastník nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, k. ú. K. (voči ktorému žalobca v 1.rade disponuje právoplatným rozhodnutím súdu na splnenie povinnosti v súvislosti s dodávkou vody) v dobe vykonávania exekúcie tohto rozhodnutie previedol vlastníctvo nehnuteľnosti na iný právny subjekt (s totožným spoločníkom a konateľom) s úmyslom (podľa názoru žalobcov) vyhnúť sa splneniu takto určenej povinnosti. Je však zrejmé, že súd prvej inštancie sa s týmito námietkami žalobcov nevysporiadal a poukázal len na všeobecnú existenciu predpokladov posudzovania naliehavého právneho záujmu v zmysle judikatúry všeobecných súdov. Uvedené však nie je postačujúce pre samotné rozhodnutie o veci, keď ako už bolo spomínané, žalobcovia v tejto súvislosti v priebehu konania istým spôsobom argumentovali a súd prvej inštancie mal tieto ich právne námietky vyhodnotiť. Súd prvej inštancie ďalej v zásade správne poukazuje na úplnosť okruhu strán sporu v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 17. 05. 2012. Je však zrejmé, že žalobcovia v tomto konaní, ktoré nie je právoplatne ukončené, uplatnili návrh podľa § 92 O. s. p. v znení platnom do 30. 06. 2016 na pripustenie vstupu ďalšej žalovanej strany do konania, spoločnosti Z. s. r. o. so sídlom v K., H.. J. X/B, ktorá bola tiež účastníkom namietaného právneho úkonu (na strane predávajúceho). So zreteľom na uvedené bude povinnosťou súdu prvej inštancie rozhodnúť o takto podanom návrhu a odvolací súd zdôrazňuje, že tento postup žalobcov smeruje k odstráneniu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie strán v konaní, ktoré nie je právoplatne ukončené. Súd prvej inštancie sa taktiež v zmysle

vyššie uvádzaných záverov dôsledne vyporiada s naliehavosťou právneho záujmu na určenie neplatnosti právneho úkonu a v nadväznosti na to aj s namietanou platnosťou spornej kúpnej zmluvy.

14. Odvolací súd preto rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že v novom rozhodnutí o veci sa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Pokiaľ ide o návrh žalobcov na prerušenie konania do doby právoplatného ukončenia veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/74/2011 odvolací súd poukazuje na ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. v znení platnom do 30. 06. 2016, podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na takéto konanie poďnet.

16. Citované zákonné ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania. Predmetné ustanovenie dopadá na procesné situácie, v ktorých súd môže konanie prerušiť no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je to na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť. Prerušenie konania v zmysle citovaného ustanovenia predpokladá, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka majúca význam pre rozhodnutie súdu v inom konaní. Z hľadiska kritéria významu riešenej otázky pre rozhodnutie súdu môže ísť iba o otázku, ktorá je podstatná. Ak by sa v inom konaní riešila len celkom okrajová otázka, prípadne otázka, od ktorej posúdenia rozhodnutie súdu nezávisí, nebude prerušenie konania namieste.

17. Je zrejmé, že na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/74/2011 prebieha konanie vo vzťahu medzi totožnými účastníkmi o určenie zodpovednosti za škodu a určenie jej výšky. Uvedené konanie nie je právoplatne skončené a súd prvej inštancie v tomto smere správne zdôraznil, že toto ďalšie konanie nemá žiaden právny význam pre konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu, resp. o určenie odporovateľnosti namietaného právneho úkonu. S poukazom na zásadu hospodárnosti a účelnosti konania dôvodne rozhodol o zamietnutí takto uplatneného návrhu žalobcov na prerušenie konania.

18. Odvolací súd preto rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

19. Uznesením zo dňa 16. 03. 2015, č. k. 12C/167/2012-119 súd prvej inštancie uložil žalobcom, aby v lehote 10 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatili spoločne a nerozdielne súdny poplatok za odvolanie vo výške 99,50 Eur podľa položky č. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov.

20. Aj toto rozhodnutie napadli včas podaným odvolaním žalobcovia v 1.a 2.rade, ktorí ho navrhli zrušiť ako nedôvodné. Zdôrazňujú, že ešte pri podaní návrhu vo veci samej poukazovali na to, že vo veci ide o spotrebiteľský spor, ktorý je podľa platnej legislatívy oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Z návrhu vyplýva, že zo strany žalobcov nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Poukazujú na to, že 100 % vlastníkom obchodných podielov žalovaného, ako aj jeho predchodcov je stále tá istá osoba Z. I., realizujú sa opätovné prevody nehnuteľnosti, s ktorou je nerozlučne spätá vodovodná prípojka a z nej plynúce oprávnenia pre žalobcov a v dôsledku toho došlo aj k predmetnému konaniu. Žalobcovia ako koncoví spotrebiteľia dodávky vody sa takýmto spôsobom domáhajú ochrany svojho práva priznaného právoplatným rozsudkom, ktoré titulom kúpnej zmluvy prešlo na žalovaného ako súčasného vlastníka vodovodnej prípojky a dodávateľa prebiehajúcej dodávky vody z nej, majú za to, že mali by byť v konaní oslobodení od platenia súdneho poplatku.

21. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. v znení k 16.3.2015, od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

22. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplývalo, akým spôsobom sa vyporiadal s námietkami žalobcov v tom zmysle, že právny vzťah v danej veci má základ v spotrebiteľskej zmluve s ohľadom na charakter ich postavenia vo veci. Žalobcovia poukazujú na to, že sú koncovými spotrebiteľmi dodávky vody a v tomto konaní sa domáhajú ochrany svojich práv priznaných okrem iného aj predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu.

23. Súd prvej inštancie sa preto vyporiada s uvedenou argumentáciou žalobcov, ktorí tvrdia,

24. že zo zákona sú oslobodení od platenia súdnych poplatkov s ohľadom na charakter prejednávanej veci. Za tejto situácie zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Pri tomto uznesení odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods.1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods.1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).